

Kako je Joko pomagal psu-čuvaju

Na velikem posestvu sta živila udomačeni krokra Joko in star pes-čuvaj Perun v dobrem prijateljstvu in slogi. Če je dobil stari Perun svojo malico, je prikoračil Joko in si izbral najbolj mastne grizljaje iz sklede, zato pa je dobil Perun večkrat kaj od sladkarij, ki so jih krokraju prinašali otroci.

Nekega dne je letal Joko po dvorišču, pa je nenadoma zaslišal neko zmerjanje in radoveden, kakor je bil, prišel pogledat, kaj je. Gospodar je stal pred pasjo hišico in grozil Perunu: »Ti leni nepridiprav, zakaj pa nikdar ne lajšaš, kadar stopijo tuji ljudje na dvorišče? Zaradi tvoje malomarnosti bi nam tavi lahko vse pokradli, tebi je to vseeno, kaj ne?«

Pristopila je gospodinja in gospodar je menil, da bi bilo najbolje, če bi psa komu podarili in namesto njega dobili mlajšega in bolj čuječega. Otroci, ki so se v bližini igrali in slišali pogovor med očetom in materjo, so pričeli jokati in prositi očeta, da bi vendar še obdržal Peruna.

»Dobro«, je rekel gospodar, »dati hočem Perunu še nekaj časa, pa naj dokaže, če je še za kaj uporab-

ljiv!« Gospodinja je pobožala Peruna po mršavi glavi in rekla otrokom: »Prosili bomo očeta, da pusti Peruna pri hiši, saj imamo poleg njega še enega, mlajšega psa!«

Ko je pozneje gospodinja z deklo razobešala perilo, je prikorakal krokra k svojemu štirinožnemu tovarišu, ki je sedel ves obupan pred svojim stanovanjem.

»Ne vzemi si tega tako k srcu«, ga je tolažil Joko, »veseli se, da dobiš mlajšega tovariša v pomoč!«

»Tea ti ne razumeš«, mu je odvrnil Perun, »največji ponos nas psov - čuvajev je, da sami brez tuje pomoči varujemo domovja naših gospodarjev. Oh, kaj bi dal, da bi si zopet pridobil svoj stari sloves; poslej hočem še bolj paziti!«

»Stoj, nekaj mi je padlo na um!« je rekel Joko in nekaj zamrmral Perunu v uho. Pes je zamišljeno zamajal z glavo, nato pa je vseeno pokimal.

Zvečer, ko je sijala luna, je zletel Joko na vrh, na kateri je viselo perilo, in je s kljunom odpel vse kleščice za perilo, tako da je že popolnoma suho popadalo na tla. Nato sta s Perunom razprostrla po tleh veliko belo rjuho in znosila

polagoma vse perilo nanjo. Vse štiri ogle sta povlekla skupaj, da je nastal velik sveženj, katerega je moral Perun z vso svojo močjo vleči do vrtnih vrat.

Nato je pričel pes strahovito lajati, da so se v nekaj minutah prebudili vsi stanovalci hiše in pričeli gledati skozi okna. Hišni gospodar pa je prišel oborožen s puško na dvorišče. Pregledal je vse kote, zraven pa pogledoval Peruna, ki se je obnašal, kakor da je nor, in tekal vedno med vrtnimi vrati in svojim gospodarjem.

»Tu nekaj ni v redu!« je menil gospodar sam pri sebi in je sledil psu do vrtnih vrat. Tedaj je zagledal veliki beli sveženj s perilom in takoj je vse uganil. Posvetil je z žepno svetilko po cesti, pa ni mogel zaradi teme (ravno je bil velik oblak pokrtil luno) ničesar opaziti. Svoji ženi, ki mu je prišla naproti, pa je zaklical: »Poglej, tatovi so

bili na dvorišču in so hoteli odnesti naše perilo! Naš zvesti Perun jih je pa z lajanjem prepodil; zato bo pa tudi dobil jutri celo klobaso!« Nato je pobožal Peruna in odnesel perilo v kuhinjo, kjer so ugotovili, da ni ničesar zmanjkalo.

Ko je bila prihodnji dan zbrana vsa družina okoli Peruna in ga hvalila, je bil pes ves nesrečen zaradi sramote, saj je bila vendar vse to le goljufija. Pozneje pa je rekel krokarju, ki je bil deležen dobršnega dela njegovih dobrot in poslastic: »Zahvaljujem se ti za tvojo dobro misel, toda mene je vseeno zelo sram, ker sem bil pohvaljen, čeravno sem zaslužil batine. V bodoče bom pa sam bolje čuval dom, da si bom obdržal svoj ugled!« Joka pa je bil zadovoljen, da je imel tako duhovite domisleke, in je od veselja plesal na prazni vrvi za perilo kakor kakšen cirkuški plešalec!

Amerikanski otroci — izumitelji

V amerikanskem muzeju za prirodopis v New-Yorku je pred kratkim razstavilo svoja dela 300 znanstvenih mladinskih krožkov, katerim pripada okrog 5000 učencev. Posebno zanimanje na tej pestri razstavi je vzbudil praktičen stroj za snaženje čevljev, katerega je izumil 13 letni deček, ki je pa izjavil, ko so mu čestitali k izumu, da mu leži ta stroj bolj pri srcu, kakor pa njegovi poskusi s preoblikovalcem izmeničnega v istosmerni tok.

Vsi razstavljeni predmeti so bili narejeni na najcenejši način, večinom iz stare šare, ki so jo mladi izumitelji nabrali po podstrešjih, kletah, na avtomobilskih pokopališčih in pri starinarjih. Iz neuporabne stiskalnice za citrone, nerabnih avtomobilskih sestavin in delov starih igračk, iz gumijaste vrvice in

motovil za sukanec je sestavil neki deček cel kinematograf. Na razstavi smo videli iz najpreprostejših sredstev napravljeno fotoelektrično celico, ki je upravljala hišni zvonec in odpirala vrata, nato teleskop, ki je v razdalji pol kilometra naznanjal čas žepne ure, relief luninega gorovja in še druge z veliko spretnostjo izvršene tehnične reči. Otroci med 8. in 9. letom so pokazali terarij (stekleno kletko za plazilce in rastline), ki je bil namenjen mestu Manhatanu za konzerviranje (ohranjanje) divje rastočih redkih cvetic. Neka druga skupina si je izmislila pravicato »tovarno za sočivje,« kjer so gojili rastline pod točno kontroliranimi pogoji.

Za najboljše izdelke so bile razpisane nagrade v vrednosti 3000 dolarjev (približno 120.000 dinarjev). Za dodelitev nagrade je bilo merodajno posebno izumiteljsko znanje in smisel za praktično uporabljivost.